

NORGES HØYESTERETT

K J E N N E L S E

avsagt 29. mai 2020 av Høyesterett i avdeling med

justitiarius Toril Marie Øie
dommer Ragnhild Noer
dommer Knut H. Kallerud
dommer Ingvald Falch
dommer Borgar Høgetveit Berg

HR-2020-1133-A, (sak nr. 19-148989SIV-HRET)
Anke over Borgarting lagmannsretts dom 8. august 2019

Geir Ivar Ringstrøm Frisvold

(advokat Eyvind Mossige)

mot

Protector Forsikring ASA

(advokat Joachim Dahl Wogstad Skjelsbæk –
til prøve)

Sakens spørsmål og bakgrunn

- (1) Saken gjelder spørsmål om dommerne Matheson og Steinsvik er inhabile ved behandlingen av en ankesak i Høyesterett.
- (2) Ankesak 19-148989SIV-HRET er berammet til behandling i Høyesterett 3. juni 2020. Berammelsen skjedde for kort tid siden, etter at retten var satt sammen. Dommerne Matheson og Steinsvik inngår i sammensetningen.
- (3) Saken gjelder anke over dom avsagt av Borgarting lagmannsrett. Dommer Mathesons ektefelle Mette Jenssen var der en av dommerne.
- (4) I saken har Geir Ivar Ringstrøm Frisvold fremsatt krav mot Protector Forsikring ASA på utbetaling av erstatning under en lisensforsikring etter tap av godkjennelse fra lege. Forsikringen er tegnet av Frisvolds tidligere arbeidsgiver AGR Steinsvik AS, hvor Dagfinn Steinsvik var daglig leder. Han er dommer Steinsviks halvbror.
- (5) Frisvold var ansatt som sikkerhetssjef offshore i AGR Steinsvik AS. Høsten 2015 ble Frisvold sagt opp som ledd i en nedbemanning. Han saksøkte arbeidsgiveren med krav om at oppsigelsen var ugyldig, og partene inngikk 28. januar 2016 rettsforlik. Dagfinn Steinsvik signerte rettsforliket på vegne av AGR Steinsvik AS.
- (6) Hovedspørsmålet i saken som skal behandles i Høyesterett, er om forsikringstilfellet i forsikringsavtalens forstand inntraff da Frisvold ble sykmeldt på grunn av nyresvikt, eller om det først inntraff da legen signerte en erklæring som bekreftet at Frisvold var permanent udyktig til å arbeide offshore. Erklæringen ble utstedt etter at arbeidsforholdet var opphørt.
- (7) Dommer Steinsvik har opplyst at hennes halvbror Dagfinn Steinsvik står bak selskapet Steinsvik & Co AS, som senere ble kjøpt opp av AGR. Dagfinn Steinsvik har vært daglig leder i det fusjonerte selskapet AGR Steinsvik AS. Dommer Steinsvik har gitt uttrykk for at hun under en viss tvil anser seg inhabil etter domstolloven § 108.

Partenes syn på saken

- (8) *Geir Ivar Ringstrøm Frisvold* har prinsipalt gjort gjeldende at dommer Steinsvik er inhabil etter domstolloven § 106 nr. 7, da AGR Steinsvik AS indirekte er part i saken. Halvsøsken må i denne forbindelse likestilles med søsken. Subsidiært er det gjort gjeldende at det nære slektskapet er en særegen omstendighet som er skikket til å svekke tilliten til dommer Steinsviks uhildethet i saken, jf. domstolloven § 108. Frisvold har ikke gitt merknader til dommer Mathesons habilitet.
- (9) *Protector Forsikring ASA* har ikke gitt merknader til noen av dommernes habilitet.
- (10) Prosessfullmektigene er orientert om at Høyesterett anser det hensiktsmessig å treffe særskilt avgjørelse i habilitetsspørsmålet etter skriftlig behandling, jf. domstolloven § 117 første ledd. Ingen har hatt innvendinger mot behandlingsformen.

Høyesteretts syn på saken

- (11) Dommer Matheson er gift med en av dommerne i lagmannsretten som avsa den påankete dommen. Han er da inhabil til å delta i Høyesteretts behandling av ankesaken, jf. domstolloven § 106 nr. 9, og må vike sete.
- (12) Hva gjelder dommer Steinsvik, fremgår det av domstolloven § 106 nr. 7 at ingen kan være dommer når hun eller han er i slekt eller svogerskap i opp- eller nedstigende linje eller sidelinje «saa nær som søskende» eller er gift eller forlovet med noen som «handler i saken for en part». Som søsken regnes også halvsøsken.
- (13) Det er på det rene at Dagfinn Steinsvik ikke «handler» i saken for en av partene. Det har i denne sammenheng ikke betydning at han tidligere har handlet i saken, jf. Rt-1995-1867 på side 1869 og HR-2016-739-A avsnitt 12-14. Dommer Steinsvik er derfor ikke inhabil etter § 106 nr. 7.
- (14) Spørsmålet er da om dommer Steinsvik er inhabil etter domstolloven § 108, som fastsetter at en person ikke kan være dommer i saken hvis «særegne omstendigheter foreligger, som er skikket til å svekke tilliten til hans uhildethet». Vurderingen har etter fast praksis en subjektiv og en objektiv side, se HR-2016-2311-P avsnitt 14-15 med videre henvisninger.
- (15) Det er her den objektive siden som er aktuell å vurdere. Avgjørende er da, som det fremgår av plenumsavgjørelsen, «om de særlige forholdene i saken etter en objektiv målestokk gir omverdenen rimelig og saklig grunn til å tvile på dommerens upartiskhet». Det har i den forbindelse betydning at den ene parten har krevd at dommeren må vike sete, jf. § 108 andre punktum.
- (16) AGR Steinsvik AS, hvor Dagfinn Steinsvik har vært daglig leder, er ikke part i saken for Høyesterett. Selskapet var imidlertid Frisvolds arbeidsgiver og er også forsikringstaker, og dermed part i den forsikringsavtalen Frisvold bygger sitt krav mot Protector Forsikring ASA på.
- (17) Som en av sine anførsler i ankesaken har Frisvold gjort gjeldende at AGR Steinsvik AS har brutt sin opplysningsplikt etter forsikringsavtaleloven, og at dette «smitter over» på forsikringsselskapet. Skulle han vinne frem i Høyesterett på dette grunnlaget, kan det ikke utelukkes at Protector Forsikring ASA vil fremme regresskrav mot AGR Steinsvik AS. Og motsatt, skulle Frisvold tape i Høyesterett selv om AGR Steinsvik AS har brutt sin informasjonsplikt, kan det ikke utelukkes at han vil fremme erstatningskrav mot selskapet.
- (18) Det må derfor, slik saken nå står, legges til grunn at en dom i saken kan få direkte betydning for AGR Steinsvik AS. Når Dagfinn Steinsvik på den aktuelle tiden hadde en ledende rolle i selskapet, vil dette utgjøre et særlig forhold som gir omverdenen rimelig og saklig grunn til å tvile på dommer Steinsviks upartiskhet, jf. Rt-1986-330. I den saken ble en meddommer kjent inhabil fordi han var ansatt i et forsikringsselskap hvor begge bilene involvert i en trafikksak var forsikret.
- (19) Også dommer Steinsvik er derfor inhabil og må vike sete.
- (20) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

Dommerne Matheson og Steinsvik viker sete.

Toril Marie Øie
(sign.)

Ragnhild Noer
(sign.)

Ingvald Falch
(sign.)

Knut H. Kallerud
(sign.)

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)